

TERINING PIDERMA GANGRENOSUM KASALLIGI .

Siyob Abu Ali ibn Sino

nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

ALIMOVA MADINABONU ABJABBOROVNA

SHUKUROVA YULDUZ QUHQOR QIZI

Annotatsiy: Ushbu maqola orqali siz teri kasalliklaridan biri pyoderma gangrenozum haqida . Pyoderma gangrenosum (pie-oh-der-muh gang-rah-no-sum) surunkali, takrorlanuvchi teri kasalligi bo'lib, terida mayda, rangi o'zgargan pufakchalar yoki pufakchalar (buqalar) paydo bo'lib, ular tez o'sib, birlashib katta ochiq yaralarga (yaralarga) aylanadi.

Abstract: This article will help you learn about pyoderma gangrenosum, a skin disease. Pyoderma gangrenosum (pie-oh-der-muh gang-rah-no-sum) is a chronic, recurring skin disease that causes small, discolored blisters or vesicles (bullae) to appear on the skin, which quickly grow and merge to form large open sores (ulcers).

Аннотация: В этой статье вы узнаете о гангренозной пиодермии — заболевании кожи. Гангренозная пиодермия (пиодермия гангренозная) — хроническое рецидивирующее заболевание кожи, при котором на коже появляются небольшие бесцветные волдыри или пузырьки (буллы), которые быстро растут и сливаются, образуя большие открытые раны (язвы).

Kirish . Yaralar soni har xil bo'lishi mumkin. Pyoderma gangrenozumning engil holatlarida faqat bitta yara bo'lishi mumkin, og'ir hollarda esa bir nechta yoki ko'p bo'lishi mumkin. Bu yaralar og'riqli bo'lishi mumkin. Ko'pincha pyoderma gangrenozum va boshqa tizimli kasalliklar o'rtasida bog'liqlik mavjud.

Asosiy qism . Pyoderma gangrenozum har qanday yoshdagi odamlarga ta'sir qiladi, ammo bu bolalarda kam uchraydi. Bu ko'pincha 20 yoshdan 50 yoshgacha bo'lgan ayollarga ta'sir qiladi. Agar sizda pyoderma gangrenozum rivojlanishi ehtimoli ko'proq bo'lishi mumkin:

- Romatoid artrit.
- Yarali kolit.
- Kron kasalligi.
- Ba'zi saratonlar, masalan, leykemiya yoki limfoma.

Pyoderma gangrenozum keng tarqalgan emas. Pyoderma gangrenozum terida mayda, rangi o'zgargan shishlar va yallig'lanishni keltirib chiqaradi. Shishlar tanangizning istalgan joyida bo'lishi mumkin, lekin ular odatda pastki ekstremitalarda (oyoq, to'piq va oyoqlarda) paydo bo'ladi. Shishlar ko'pincha terini tezda ochadi (eroziya qiladi) va katta, og'riqli yaralarga aylanadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pyoderma gangrenozi bo'lgan odamlarning 70 foizi ko'pincha bir vaqtning o'zida bir nechta kasallik yoki kasalliklarga ega (qo'shma kasalliklar). Pyoderma gangrenozum va boshqa tizimli kasalliklar, jumladan, revmatoid artrit, yallig'lanishli ichak kasalligi va qon kasalliklarining kombinatsiyasi o'lim ehtimolini 30% ga oshirishi mumkin.

Tibbiyot mutaxassislari pyoderma gangrenozumga nima sabab bo'lganini aniq bilishmaydi. Pyoderma gangrenozumli odamlarning yarmidan ko'pi boshqa kasalliklarga, jumladan, romatoid artrit, leykemiya, limfoma, yarali kolit va Kron kasalligiga ega. Bundan tashqari, pyoderma gangrenozum ko'pincha terining shikastlanishi (patergiya), masalan, travma yoki jarrohlikdan keyin rivojlanadi. Ba'zida pyoderma gangrenozum jarrohlik teshiklari (stoma joyi) yaqinida paydo bo'ladi. Bu peristomal pyoderma gangrenozum. Pyoderma gangrenozum yuqumli emas. Pyoderma gangrenozumni boshqa odamga teridan teriga yuqtira olmaysiz.

Pyoderma gangrenozumni tashxislash qiyin bo'lishi mumkin. Hech qanday test tashxisni tasdiqlay olmaydi, shuning uchun shifokorlar teri muammolarining boshqa sabablarini istisno qilish uchun ko'pincha testlarni buyuradilar. Ushbu kasalliklarga quyidagilar kiradi:

- Infektsiyalar.
- Teri saratoni.
- Teri ustida yoki yaqinida qon tomirlarining yallig'lanishi.
- Lupus.
- Shirin sindrom.

Ushbu testlar quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

- Qon testi.
- Biopsiya.
- Suyak iligidan namuna olish.
- Rektal tekshiruv (proktoskopiya).
- Yo'g'on ichakni tekshirish (kolonoskopiya).

Pyoderma gangrenozum uchun ko'plab davolash usullari mavjud. Engil holatlarda shifokoringiz yarangizga surtadigan topikal krem yoki malhamlarni buyurishi mumkin.

Og'irroq holatlarda, shifokoringiz og'iz orqali suv bilan qabul qiladigan og'iz orqali qabul qilinadigan dori-darmonlarni buyurishi mumkin. Ba'zi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yangiroq, ko'proq maqsadli dorilar (biologik agentlar) ham yordam berishi mumkin.

Ba'zi hollarda yaralaringizdan o'lik to'qimalarni jarrohlik yo'li bilan olib tashlash (debridging) foydali bo'lishi mumkin. Ammo bu xavfga ega, chunki teringizning shikastlanishi pyoderma gangrenozum belgilarini yomonlashtirishi mumkin (patergiya). Erta tashxis qo'yish va davolash chandiqlarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Agar sizda pyoderma gangrenozum bo'lsa, jarrohlik kabi teringizga zarar etkazishi mumkin bo'lgan protsedurani ko'rib chiqayotgan har qanday tibbiy

yordam ko'rsatuvchi provayder bilan tashxisingizni muhokama qilish muhimdir. Ular protseduraning foydalari pyoderma gangrenozumni qo'zg'atish xavfidan yuqori yoki yo'qligini hisobga olishlari kerak. Agar siz protsedurani o'tkazishingiz kerak bo'lsa, ular yangi yaralar paydo bo'lishining oldini olish uchun sizni yaqindan kuzatib borishlari kerak.

Xulosa : Pyoderma gangrenosum terida kichik shish paydo bo'lishiga olib keladi, ular tezda katta yaraga aylanadi. Ushbu holatni tashxislash qiyin bo'lishi mumkin va hatto tashxis qo'yilgandan keyin ham semptomlaringizni davolash uchun biroz vaqt kerak bo'lishi mumkin. Yangi yaralar paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin bo'lgan har qanday travmadan qochish uchun ham ehtiyot bo'lishingiz kerak. Jiddiy pyoderma gangrenozum yoki pyoderma gangrenozum bilan birga keladigan kasalliklar mavjudligi sizning umr ko'rish davomiyligiga ta'sir qilishi mumkin. Agar sizda otoimmün kasallik bo'lsa va tezda o'sadigan yaralar paydo bo'la boshlasa, darhol tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingizga murojaat qiling.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Callen JP. Pyoderma gangrenosum (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/9492798/>). Lancet. 1998; 351 (9102):
2. Crohn's & Colitis Foundation. Skin complications of IBD (<http://www.crohnscolitisfoundation.org/resources/skin-complications-of->
3. Jourabchi N, Lazarus GS. Pyoderma Gangrenosum. In: Kang S, Amagai M, Bruckner AL, et al, eds. Fitzpatrick's Dermatology, 9th Edition. McGraw Hill; 2019.